Bosanski jezik 200 godina stariji od srpskog

ÄŒetvrtak, 15 Mart 2012

Promociji Bosansko-turskog rjeÄ•nika iz 1631. godine, koji je stariji od Srpskog rjeÄ•nika Vuka KaradÅ¾iÄ‡a Ä•ak 187 godina, u amfiteatru ANUBiH prisustvovale brojne liÄ•nosti iz kulturnog i politiÄ•kog Å¾ivota BiH, a meÄ‘u njima i visoki predstavnik u BiH Valentin Inzko, akademik Ejup GaniÄ‡,...

Promociji Bosansko-turskog rjeÄ•nika iz 1631. godine, koji je stariji od Srpskog rjeÄ•nika Vuka KaradÅ¾iÄ‡a Ä•ak 187 godina, u amfiteatru ANUBiH prisustvovale brojne liÄ•nosti iz kulturnog i politiÄ•kog Å¾ivota BiH, a meÄ‘u njima i visoki predstavnik u BiH Valentin Inzko, akademik Ejup GaniÄ‡, prof. dr. Hanka VajzoviÄ‡ i drugi. O ovom ekskluzivnom izdanju prijepisa RjeÄ•nika Muhameda Hevaija Uskufija govorili su: federalni ministar obrazovanja i nauke Damir MašiÄ‡, naÄ•elnik OpÄ‡ine Tuzla Jasmin ImamoviÄ‡, recenzent prof.dr. Josip BaotiÄ‡, akademik Esad DurakoviÄ‡ i prof. dr. Adnan KadriÄ‡.

Inicijator izdavanja ovog djela, naÄ•elnik OpÄ‡ine Tuzla je rekao da Ä•esto zaboravimo da je kulturno-historijsko naslijeÄ‘e najvaÅ¾niji faktor razvoja društva, a tu Ä•injenicu trebamo potencirati, kao što to rade i svi drugi narodi.

BuduÄ‡i da se o bosanskom jeziku i danas vode rasprave - postoji li uopÄ‡e ili je on samo mješavina hrvatskog i srpskog - promotori su sloÅ¾ni u ocjeni da je RjeÄ•nik Tuzlaka Muhameda Hevaija Uskufija, nastao u vrijeme osmanske vladavine, najbolje svjedoÄ•anstvo historije i postojanja bosanskog jezika.

NaÄ•elnik Tuzle Jasmin ImamoviÄ‡ na to kaÅ¾e: "Dobro je da niko ne osporava hrvatski jezik, dobro je da niko ne osporava srpski jezik, ali nije dobro što neki osporavaju bosanski. Postavlja se pitanja do koga je? Naravno, ima zlonamjernih koji još uvijek osporavaju i drÅ¾avu BiH i bosanski jezik, ali ima ljudi koji nisu zlnamjerni, ali nemaju dovoljno informacija. Razlog je taj što mi, Bosanci i Hercegovci, to nismo dovoljno pokazali. ZnaÄ•i, nismo pokazali kao kolektiv da smo dovoljno kulturni da potenciramo nešto što bi svako normalan potencirao."

Ministar MašiÄ‡, "svjestan Ä•injenice da su jezici mostovi meÄ‘u narodima, a rjeÄ•nici mostovi meÄ‘u jezicima", rekao je ovom prilikom da je ovaj rjeÄ•nik pokazatelj da bosanski jezik nije nastao ni u okrilju srpskog ni u okrilju hrvatskog jezika, a niti je njihova izvedenica.

On je dodao kako Ä•injenica da se radi o bosansko-turskom rjeÄ•niku koji je ne samo prvi bosanski rjeÄ•nik ikada napisan, nego uopÄ‡e prvi rjeÄ•nik na štokavskom narjeÄ•ju napisan na prostorima Evrope, govori samo po sebi o veliÄ•ini ovog djela.

Za akademika Enesa DurakoviÄ‡a posebno je vaÅ¾na kulturno-historijska Ä•injenica koja odreÄ‘uje ovaj rjeÄ•nik - a to je da je

pisan u stihovima, što je u današnjem vremenu neuobiÄ•ajeno. Potcrtao je i da kultura u vremenu kada je nastalo ovo djelo nije razluÄ•ivala umjetniÄ•ko od didaktiÄ•kog, zbog Ä•ega je autor kroz svoj rjeÄ•nik ujedno uspio iskazati i duh tog vremena.

"Današnja prvotna upotrebna vrijednosti rjeÄ•nika nije više aktuelna. RjeÄ•nik je zatoÄ•en u povijest kulture - on je danas filološka Ä•injenica i artefakt. Ovo djelo se aktuelizira u našem vremenu na poseban naÄ•in, jer su posljednjih decenija naglašena ideološka nastojanja da se ospori bosanski jezik", istaknuo je DurakoviÄ‡.

RjeÄ•nik od 330 stihova i s preko 7.000 rijeÄ•i, a koji su uredili prof. dr. Ahmet KasumoviÄ‡ sa Univerziteta u Tuzli i prof. dr. Sven Monnesland sa Univerziteta u Oslu, prema akademiku DurakoviÄ‡u pravi je filološki antikvitet, dok prof. dr. BaotiÄ‡ istiÄ•e da je svaki pojam u RjeÄ•niku autohton i autentiÄ•an.

"Nije sporno da je bosanski jezik bio jedan od sluÅ¾benih jezika Osmanskog doba, da je to i jezik Austro-Ugarske. Pa na svjedodÅ¾bi Ive AndriÄ‡a iz Prve sarajevske gimnazije piše bosanski jezik, a onda je to prekriÅ¾eno i iznad napisano u rukopisu: Srpsko-hrvatski jezik. Dakle, tek dekretom Kraljevine SHS je ukinuto ime bosanskog jezika", rekao je ImamoviÄ‡, dodajuÄ‡i da RjeÄ•nik Muhameda Hevaija Uskufija nije naslijeÄ‘e nijedne sada aktuelne nacije, nego svih Bosanaca i Hercegovaca, dakle - i Bošnjaka i Srba i Hrvata.